

การปรับแต่งภาพศพนิรนามเพื่อการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ติดตามหาญาติบนเว็บไซต์ Improvement of Postmortem Facial Image for Announcement for Relatives on the website

ชมพูนุท วิริยชัยกุล*

Chompoonut Wiriyaichaiyakun

วิศรุต ถนอมทรัพย์*

Wissarut Thanomsub

■ บทคัดย่อ

ด้วยสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม หรือ ค.พ.ศ. โดยหนึ่งในอำนาจหน้าที่ของ ค.พ.ศ. คือการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามต่อสาธารณชน เพื่อสนับสนุนการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนามของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สะดวก ประหยัด รวดเร็ว และเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวาง คือการเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ ทั้งนี้ ค.พ.ศ. ได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ “www.thaissinging.go.th” เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าว ทว่าภาพของศพนิรนามส่วนใหญ่มักจะมีสภาพที่ไม่น่าดู เช่น มีคราบเลือดหรือสิ่งสกปรกติดตามใบหน้า สภาพใบหน้าที่มีบาดแผลขนาดใหญ่หรือบิดเบี้ยวผิดเพี้ยนไป ส่งผลให้การจดจำของญาติหรือคนรู้จักคลาดเคลื่อน ดังนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ภาพใบหน้าของศพนิรนามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับแต่งภาพศพให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์และสะอาดเรียบร้อยจึงเป็นสิ่งที่ช่วยในการจดจำของญาติ อีกทั้งเป็นการให้เกียรติกับ

* นักนิติวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กองพัฒนาระบบการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนาม สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม
Forensic Scientist Professional level, Development of Missing and Unidentified Persons System Division, Central Institute of
Forensic Science, Ministry of Justice

Received: September 15, 2020 Revised: February 3, 2020 Accepted: February 3, 2020

ผู้เสียชีวิตก่อนการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในบทความนี้กล่าวถึงหลักการ ขั้นตอน และเทคนิคในการปรับแต่งภาพศพ โดยใช้เครื่องมือในโปรแกรม Adobe Photoshop CC 2018 เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับศพนิรนามสามารถใช้เป็นแนวทางและประยุกต์ใช้ในการปรับแต่งภาพศพ อีกทั้งบทความนี้ยังมีการยกตัวอย่างความสำเร็จของคดีศพนิรนามที่ผ่านการปรับแต่งภาพศพจนญาติสามารถจดจำ และพิสูจน์บุคคลได้

คำสำคัญ: ศพนิรนาม, คนหาย, การพิสูจน์บุคคล, การปรับแต่งภาพศพ

■ Abstract

Central Institute of Forensic Science (CIFS) is assigned to be the office of The Committee on Development of Search of Missing Persons and Identification of Unidentified Remains System (CIR). One of the importance mission is Missing Persons and Unidentified Remains images dissemination on our website (www.thaimissing.go.th). The announcement on the website is the best method for searching missing persons and identify unknown remains. Before the facial postmortem images are publicized, they are improved by the software to adjust into normal face images (such as; erase the big wound, bloodstain or dirt on their face; adjust the deformed face to normal position etc.)

This article is demonstrated about the tools in Adobe Photoshop CC 2018 which improve the image before announcement. It is the guideline for the officer or Forensic scientist in field of Personal identification. Moreover, the successful case from CIFS which was improved by tools of Adobe Photoshop CC 2018 is reviewed.

Keywords: Unidentified body, Missing person, Personal identification, Improvement of Postmortem Facial Image

■ บทนำ

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสนับสนุนการปฏิบัติงานติดตามคนหาย และพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558 ได้กำหนดให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบการติดตามคนหาย และการพิสูจน์ศพนิรนาม หรือ ค.พ.ศ. โดยหนึ่งในอำนาจหน้าที่ของ ค.พ.ศ. นั้น คือ การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคนหายและศพนิรนามให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเป็นช่องทางในการช่วยเหลือ และสนับสนุนการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนามของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สะดวก ประหยัด รวดเร็ว และเข้าถึงผู้คนได้อย่างกว้างขวาง คือ ผ่านทางเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ ค.พ.ศ. ได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ “www.thaimissing.go.th” เพื่อเป็นช่องทางในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าว ทว่าภาพ

ของศพนิรนามส่วนใหญ่จะมีสภาพที่ไม่น่าดู เช่น มีคราบเลือดหรือสิ่งสกปรกติดตามใบหน้า สภาพใบหน้าที่มีบาดแผลขนาดใหญ่หรือบิดเบี้ยว ผิดเพี้ยนไป ส่งผลให้การจดจำของญาติหรือคนรู้จักคลาดเคลื่อน

ดังนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ภาพใบหน้าของศพนิรนามเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับแต่งภาพศพให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์และสะอาดเรียบร้อย ช่วยในการจดจำของญาติ อีกทั้งเป็นการให้เกียรติกับผู้เสียชีวิตก่อนการเผ่าพระประชาสัมพันธ์ จึงมีความจำเป็น ซึ่งในบทความนี้จะกล่าวถึงหลักการ ขั้นตอนและเทคนิค เพื่อให้ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับศพนิรนามสามารถใช้เป็นแนวทางและประยุกต์ใช้โปรแกรมปรับแต่งภาพ (adobe photoshop) ในการปรับแต่งภาพศพได้ (Pravir & Bishwanath, 2012)

ระเบียบข้อกฎหมาย ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับ การเผยแพร่ข้อมูลศพนิรนามของประเทศไทย

1. ประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะ 13 ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับศพ ได้วางหลักกฎหมายไว้ ตามมาตรา 366/1 ว่าด้วยเรื่องกระทำความผิด มาตรา 366/2 กระทำอนาจารศพ มาตรา 366/3 การทำลายศพ และมาตรา 366/4 การหมิ่นประมาทศพ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนี้ เป็นความผิดเกี่ยวกับศพ โดยมุ่งคุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัวเกียรติยศ และชื่อเสียงของบุคคลที่ตายไปแล้วและครอบครัวของผู้นั้น เพื่อคุ้มครองความสงบสุขของสังคมส่วนรวมด้วย (อนุชาติ คงมาลัย, 2560)

2. กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

มาตรา 32 บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียงและครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่งหรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ (ถาวร เกียรติทิพย์, 2543)

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ว่าด้วยเรื่องการเผยแพร่ข้อมูลคนหายและศพนิรนามจะต้องคำนึงถึงกฎหมายในเรื่องของการเผยแพร่ นั้น เป็นความผิดที่เข้าข่ายการกระทำความผิดตาม พรบ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เนื่องจากในการที่จะนำภาพศพหรือภาพที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้นอาจก่อให้เกิดการกระทบถึงสิทธิ และอาจมีความผิดเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายอาญา ซึ่งการนำภาพหรือข้อมูลต่าง ๆ ลงในระบบคอมพิวเตอร์นั้น จะต้องพิจารณาว่า ภาพนั้นเป็นภาพของบุคคลหรือของผู้เสียชีวิตซึ่งอาจส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง หรือการลงภาพข้อมูลต่าง ๆ นั้น อาจสร้างความอับอายให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งตามหลักกฎหมาย พรบ. คอมพิวเตอร์นั้นได้มีบทบัญญัติตามมาตรา 16 ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ดัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง

ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท วรคสอง ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความ อับอายผู้กระทำ ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง (พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560, 2560)

ดังนั้น ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยสุจริตอันเป็นการตีชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชน ย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิดตามวรรคหนึ่ง และวรรคสองเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

4. พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559

มาตรา 3 “การให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์” หมายความว่า การให้บริการตรวจพิสูจน์ให้ทราบความจริงโดยนำหลักวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ และการแพทย์มาใช้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมหรือเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใด “ข้อมูล” หมายความว่า ข้อมูลที่ได้มาจากการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์

มาตรา 5 (2) ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวก

ความยุติธรรม และการทะเบียนราษฎร ตามที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา 9 การเปิดเผยข้อมูล ให้กระทำได้เฉพาะแก่ผู้ร้องขอรับบริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เท่านั้น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลตามคำสั่งศาลหรือเปิดเผยข้อมูลตามมติของคณะกรรมการเพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก

ซึ่งหากตีความตามตัวบทบัญญัติที่กล่าวนั้น ก็ถือได้ว่าการเผยแพร่ข้อมูลศพนิรนามเป็นการดำเนินการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมหรือเพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริง พระราชบัญญัตินี้ย่อมให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ โดยการดำเนินการดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ เป็นต้น (พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559, 2559)

5. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ว่าด้วยเรื่องการเปิดเผยข้อมูลกรณีศพนิรนาม การเปิดเผยจะต้องคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหน่วยงานภาครัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา 15 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กล่าวโดยสรุปได้ว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ทำให้การบังคับกฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดอันตรายหรือความปลอดภัยของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร หรือเป็นข้อมูล

ข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน (พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, 2540)

ดังนั้น การเผยแพร่ภาพศพนิรนาม หากเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ คือ หน่วยงานภาครัฐมีความประสงค์มุ่งในการช่วยเหลือประชาชนอันเป็นประโยชน์แก่สาธารณะ ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และไม่ขัดต่อบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ จึงสามารถกระทำได้

6. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ ค.พ.ศ. และให้มีอำนาจหน้าที่ตาม ข้อ 12 (5) เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคนหายและศพนิรนามให้ประชาชนได้รับทราบเพื่อเป็นช่องทางในการช่วยเหลือและสนับสนุนการติดตามคนหายและการพิสูจน์ศพนิรนามของหน่วยงานของรัฐ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพนิรนาม พ.ศ. 2558, 2558)

■ หลักการในการปรับแต่งภาพศพ

1. การปรับแต่งภาพศพจะต้องไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างภาพใบหน้าเดิม

2. การปรับแต่งภาพศพจะทำการปรับแต่งในส่วนที่เป็นคราบเลือด บาดแผลที่เพิ่งเกิดขณะ

เสียชีวิต สิ่งสกปรกหรือสิ่งกีดขวางใบหน้า เช่น เศษหญ้า เศษใบไม้ เป็นต้น

โปรแกรมที่ใช้ในการปรับแต่งภาพศพ

ปัจจุบันนี้โปรแกรมปรับแต่งหรือตกแต่งภาพมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเครื่องมือ (tool) และคำสั่งต่าง ๆ ในการทำงานนั้นมีความคล้ายกัน เช่น Adobe Photoshop Affinity photo เป็นต้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถเลือกใช้โปรแกรมตามความถนัดได้ แต่ถ้าใช้โปรแกรมตระกูล Adobe Photoshop แนะนำรุ่น CS6 เป็นต้นไป ส่วนในบทความนี้ผู้เขียนใช้โปรแกรมปรับแต่งภาพ Adobe Photoshop CC 2018

ขั้นตอนการปรับแต่งภาพศพเพื่อการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

1. การเตรียมภาพศพที่จะทำการปรับแต่ง โดยใช้เครื่องมือครอบตัดภาพ (rop tool) ตัดส่วนของภาพที่ไม่ต้องการให้เหลือเฉพาะพื้นที่ภาพที่ต้องการใช้ (ภาพที่ 1)

2. การเปลี่ยนพื้นหลังให้เป็นสีพื้น เช่น สีเทา เป็นต้น เนื่องจากภาพศพส่วนใหญ่ที่ได้จากห้องชันสูตรศพ หรือในสถานที่เกิดเหตุมักจะมีฉากหลังที่ไม่น่าดู วิธีการคือ

2.1 กำหนดสีที่ต้องการที่เครื่องมือ Set Foreground Color

2.2 ใช้เครื่องมือกำหนดพื้นที่แบบลากจุดต่อจุด (Polygonal Lasso tool) คัดเลือกเฉพาะพื้นที่ฉากหลัง โดยตั้งค่าความฟุ้งกระจาย (feather) ที่ 10 pixels (px) (ภาพที่ 2)

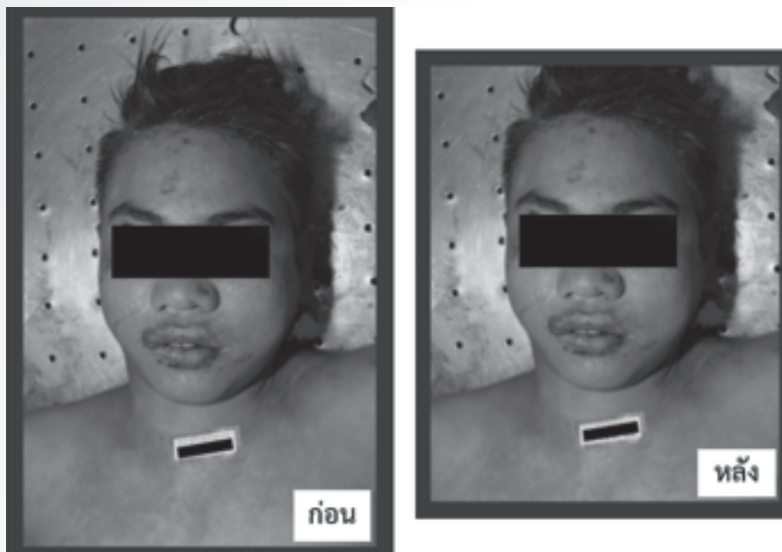
2.3 เติมสีโดยใช้คำสั่ง Fill ให้กับพื้นหลังที่ได้เลือกไว้

หมายเหตุ ภาพที่นำมาใช้เป็นประกอบในบทความนี้เป็นภาพศพนิรนามจากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ผู้เขียน

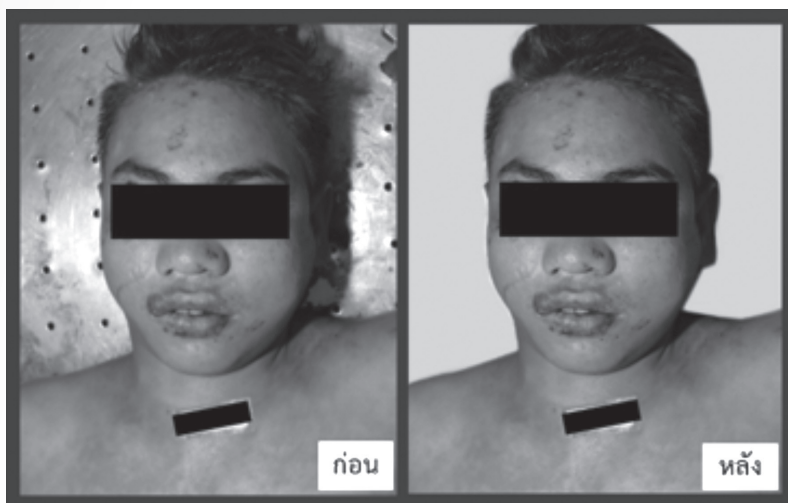
จึงขอเซนเซอร์ (censor) บางส่วนของภาพ แต่ในการเผยแพร่ภาพเพื่อประกาศหาญาตินั้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมาย

สามารถเผยแพร่ภาพได้โดยไม่ต้องทำการเซนเซอร์

ภาพที่ 1 แสดงภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังจากการตัดส่วนที่ไม่ต้องการให้เหลือเฉพาะพื้นที่ภาพที่ต้องการใช้โดยเครื่องมือครอบตัดภาพ (crop tool)

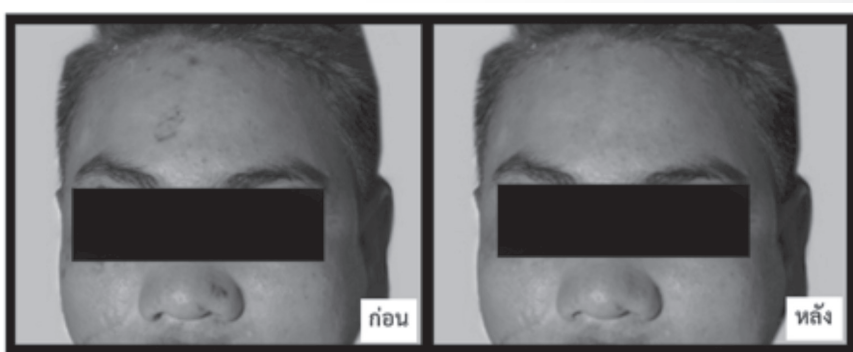

ภาพที่ 2 แสดงภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการเปลี่ยนพื้นหลังให้เป็นสีพื้น

3. การลบคราบเลือด บาดแผลที่เพิ่งเกิดขึ้นขณะเสียชีวิต และสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่ปิดบังใบหน้า เช่น เศษหญ้า เศษใบไม้ เป็นต้น ทั้งนี้การลบสิ่งรบกวนต่างๆ จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างและอัตลักษณ์ของภาพใบหน้าเดิม ส่วนวิธีการที่ใช้ลบให้เลือกใช้เครื่องมือตามความถนัดของผู้ใช้และความเหมาะสมของพื้นที่เป้าหมายที่ต้องการลบออก อีกทั้งการปรับแต่งในแต่ละตำแหน่งยังสามารถใช้เครื่องมือและคำสั่งต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งประเภทร่วมกันเพื่อให้การปรับแต่งภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 3 แสดงภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพ ในการลบรอยเลือด บาดแผล และสิ่งสกปรกขนาดเล็ก โดยใช้เครื่องมือ Spot Healing Brush tool

3.2 การปรับแต่งคราบเลือด บาดแผล สิ่งสกปรกหรือสิ่งที่ปิดบังใบหน้าที่มีขนาดใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

3.2.1 การตัดแปะ คือ การใช้พื้นที่จากตำแหน่งหนึ่งไปปรับแต่งพื้นที่เป้าหมายที่ต้องการปรับแต่งซ่อมแซม เครื่องมือที่ใช้คือ

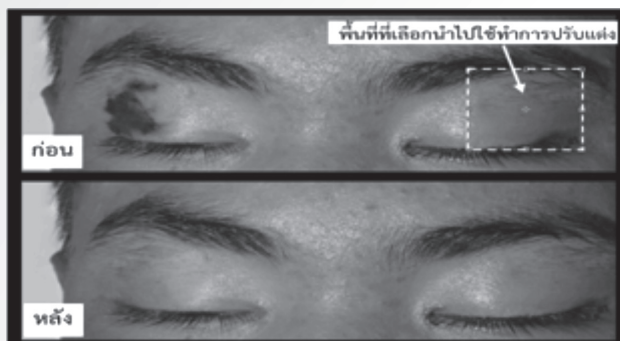
3.1 การปรับแต่งคราบเลือด บาดแผล สิ่งสกปรกหรือสิ่งที่ปิดบังใบหน้าที่มีขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

3.1.1 Spot Healing Tool ใช้สำหรับการปรับแต่งพื้นที่แบบอัตโนมัติ โดยโปรแกรมจะวิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายเพื่อทำการปรับแต่งภาพ (ภาพที่ 3)

3.1.2 Healing Brush Tool จะต้องทำการเลือกพื้นที่ตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่เป้าหมายก่อนทำการปรับแต่งภาพ

Lasso Tool โดยตั้งค่าความฟุ้งกระจาย (feather) ที่ 10 px ในการเลือกพื้นที่ที่สมบูรณ์จากนั้นทำการคัดลอก (copy) และนำไปวาง (paste) ยังตำแหน่งที่ต้องการปรับแต่ง วิธีการดังกล่าวนี้มักใช้ร่วมกับคำสั่งการปรับโทนสี เพื่อเกลี่ยสีให้กลมกลืนกับพื้นที่บริเวณโดยรอบ (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 แสดงภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพ ในการลบรอยเลือดขนาดใหญ่ โดยวิธีการตัดแปะพื้นผิว และการปรับโทนสีด้วยคำสั่ง Levels

3.2.2 การปรับโทนสี คือ เทคนิคที่ใช้ในการปรับโทนสีพื้นผิวเป้าหมายให้กลมกลืนไปกับพื้นผิวรอบๆ คำสั่งที่ใช้ ได้แก่

- Levels เป็นคำสั่งที่ใช้สำหรับการปรับแต่งค่าความสว่างของภาพ

- Hue/Saturation เป็นคำสั่งที่ใช้

สำหรับปรับค่าโทนสี (Hue) ค่าความอิ่มตัวของสี (saturation) ให้กับภาพ (ภาพที่ 5)

- Brightness/Contrast เป็นคำสั่งที่ใช้สำหรับปรับความสว่าง (brightness) และความมืด (contrast) ให้กับภาพ

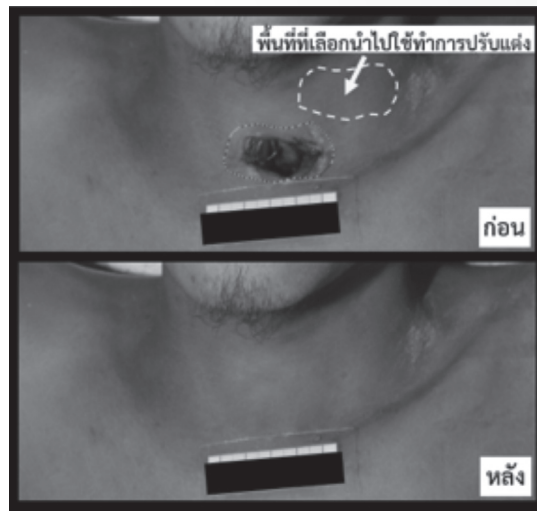
ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพ ในการลบรอยเลือด โดยวิธีการปรับโทนสีด้วยคำสั่ง Hue/Saturation

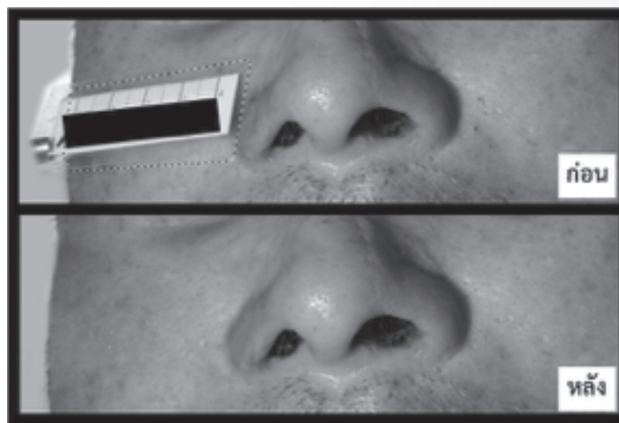
3.2.3 Patch Tool คือ เครื่องมือที่ใช้ในการตัดแปะพื้นที่แบบอัตโนมัติ ทั้งนี้จะต้องมีการเลือกพื้นที่ตัวอย่างที่ใกล้เคียงกับพื้นที่

เป้าหมายก่อน โดยโปรแกรมจะทำการตัดแปะพื้นที่ที่เลือกไว้มาทดแทนพื้นที่เป้าหมาย พร้อมทั้งเกลี่ยสีให้กลมกลืน (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 แสดงตัวอย่างภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพ ในการลบบาดแผลขนาดใหญ่ โดยใช้เครื่องมือ Patch Tool

ภาพที่ 7 แสดงตัวอย่างภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพ โดยใช้เครื่องมือและคำสั่งต่าง ๆ มากกว่าหนึ่งประเภทร่วมกัน เช่น Spot Healing Tool การตัดแปะพื้นผิว การปรับโทนสีด้วย Levels และ Hue/Saturation เป็นต้น

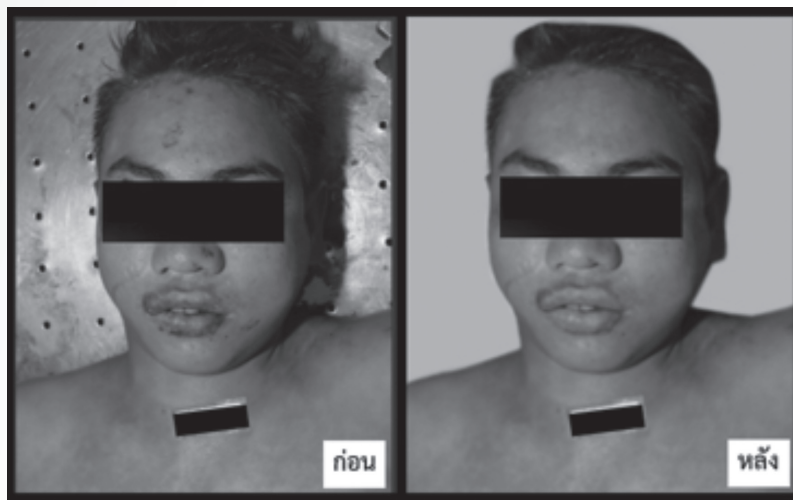
4. การปรับขนาดและลดความละเอียด (resolution) ของภาพศพเพื่อการเผยแพร่บนเว็บไซต์นั้น ผู้ปฏิบัติงานสามารถปรับขนาดตาม

การใช้งาน ส่วนความละเอียดของภาพสำหรับใช้แสดงบนเว็บไซต์แนะนำที่ขนาด 72 pixels/inch (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 แสดงตัวอย่างการปรับขนาดและลดขนาดความละเอียดของภาพศพ เพื่อการเผยแพร่บนเว็บไซต์

ภาพที่ 9 แสดงตัวอย่างภาพเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับแต่งภาพศพที่พร้อมเผยแพร่บนเว็บไซต์

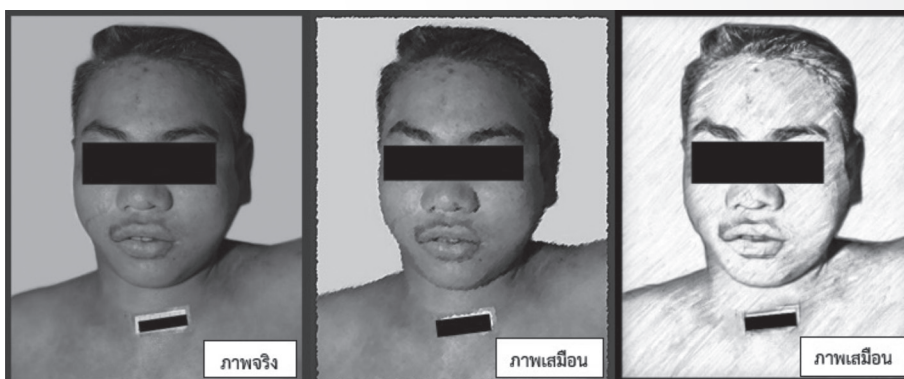
■ ข้อเสนอแนะ:

การเผยแพร่ภาพศพนิรนามเพื่อการประกาศตามหาญาติบนเว็บไซต์หรือสื่อสังคมออนไลน์ใดก็ตาม ถึงแม้ว่าภาพศพดังกล่าวจะผ่านการ

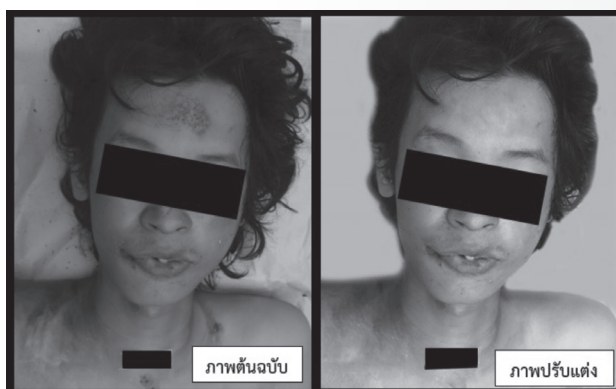
ปรับแต่งซ่อมแซม ลบรอยเลือด บาดแผล คราบสกปรกต่าง ๆ รวมไปถึงฉากหลังของภาพที่ไม่น่าดู ทว่าผู้คนส่วนใหญ่มักหวาดกลัวการดูภาพศพ ดังนั้น เพื่อลดความน่ากลัวของการดูภาพศพโดยตรง หรือสามารถใช้เป็นภาพแรก

ในการเผยแพร่ก่อนดูภาพศพจริง ผู้ปฏิบัติงาน โครงสร้างของใบหน้าไม่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งสามารถใช้คำสั่ง Filter และการปรับภาพให้เป็น อัตลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ตาหนี แผลเป็น บนใบหน้า โทนสีชาดำสร้างเป็นภาพเสมือน (ภาพที่ 10) ยังคงอยู่ โดยยังคงรักษาองค์ประกอบโดยรวมของภาพ

ภาพที่ 10 แสดงภาพเปรียบเทียบระหว่างภาพศพจริงกับภาพเสมือน

ภาพที่ 11 แสดงภาพตัวอย่างความสำเร็จของคดีศพนิรนามที่ผ่านการปรับแต่งภาพศพและถูกเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ญาติสามารถจดจำได้จนนำไปสู่การพิสูจน์บุคคลและคืนศพให้แก่ญาติ

■ สรุปและอภิปรายผล

เนื่องจากในปัจจุบันการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์และสื่อสังคมออนไลน์ เป็นการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว สามารถเข้าถึงผู้คนได้ทุกเพศ ทุกวัยและเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง

สื่อโทรทัศน์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ หากจะเผยแพร่ภาพศพนิรนามที่เต็มไปด้วยคราบเลือด บาดแผล จกรรจ ฉากหลังเป็นอุบัติเหตุที่มีสภาพน่าหดหู่ หรือในห้องผ่าชันสูตรที่มีสภาพน่ากลัว เพื่อประกาศติดตามหาญาตินั้น นอกจากผู้คนที่เข้ามาตรวจสอบ จะจดจำผู้เสียชีวิตมิได้แล้วหรือแม้จะ

จดจำได้ แต่ก็อาจสร้างความโศกเศร้าให้แก่ญาติของผู้เสียชีวิตเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังไม่ให้เกียรติแก่ผู้ตาย และอาจถูกสื่อต่าง ๆ ดังกล่าวปฏิเสธการเผยแพร่เนื่องจากเป็นภาพที่ไม่เหมาะสม ดังนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ศพพินินามผ่านสื่อต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ขัดต่อกฎหมาย ให้เกียรติต่อผู้ตาย และสามารถปกป้องประโลมญาติมิให้โศกเศร้ามากเกินไป การปรับแต่งภาพศพพินินามให้มีสภาพใกล้เคียงก่อนการเสียชีวิตเป็นสิ่งจำเป็น อีกทั้งการปรับแต่งภาพศพพินินามเพื่อการเผยแพร่ยังเป็นเทคนิคที่ทำได้ง่ายใช้เวลาไม่นาน ขั้นตอนไม่ยุ่งยากสามารถกลับไปตรวจสอบกับภาพต้นฉบับได้ ค่าใช้จ่ายต่ำ โดยผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เทคนิคดังกล่าวขั้นต้นเป็นแนวทาง หลักการหรือประยุกต์ใช้กับโปรแกรมปรับแต่งภาพอื่น ๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานมีอยู่ได้

■ บรรณานุกรม

- ถาวร เกียรติทับทิว. (2543). สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญในความเป็นจริงและในทางปฏิบัติ. *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 2(4), 44-47.
- พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. 2559. (2559). *ราชกิจจานุเบกษา*, 133 (67ก), 46-47.
- พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540. (2540). *ราชกิจจานุเบกษา*, 114 (46ก), 5.
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560). *ราชกิจจานุเบกษา*, 134(10ก), 24.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติงานติดตามคนหายและพิสูจน์ศพพินินาม พ.ศ. 2558. (2558). *ราชกิจจานุเบกษา*, 132 (ตอนพิเศษ98ง), 4.

อนุชาติ คงมาลัย. (2560). ความผิดเกี่ยวกับศพและการตาย. ค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2563, จาก http://www.ago.go.th/articles_60/anuchart_160660.pdf

หนังสือต่างประเทศ

- Pravir, B., & Bishwanath, Y. (2012). A role of digital imaging in identification of unidentified bodies. *Journal of Indian Academy of Forensic Medicine*, 34(4), 318-321.

